

## บทที่ 5

### สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสุขภาพองค์การและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี และเปรียบเทียบสุขภาพองค์การ การจัดการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 288 คน และใช้แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่าในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความสัมพันธ์อย่างง่าย ซึ่งสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

#### สรุปผลการวิจัย

1. สุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวม และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับดีมาก
2. สุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างกัน
3. สุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตามทัศนะของครูโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก ไม่แตกต่างกัน
4. การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวม และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก
5. การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างกัน
6. การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ที่ครูมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก ไม่แตกต่างกัน
7. สุขภาพองค์การโรงเรียนคาทอลิกโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > .05$ )

## อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. สุขภาพองค์การโดยรวมของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สุขภาพองค์การของโรงเรียนอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้น เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจึงขอเสนอพิจารณา ดังนี้

1.1 สุขภาพองค์การโดยรวมของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีต้องเร่งรัดพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาองค์การให้สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดแนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา และหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับการศึกษา ทุกโรงเรียนต้องพัฒนาปรับปรุงศักยภาพของตนในการบริหารงานโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องบริหารทรัพยากร อันได้แก่ เงินงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และเวลาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงาน ตลอดจนการสนับสนุนจากชุมชนให้ทรัพยากรเหล่านั้นมีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานทุก ๆ ด้านของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยอิทธิพลและศักยภาพในการบริหารของผู้บริหารตลอดจนความสามารถในการปรับคน และพัฒนางานในบทบาทหน้าที่ของครูโรงเรียนคาทอลิกจึงส่งผลให้สุขภาพองค์การโดยรวมของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สมควร รุ่งเรือง (2540) ที่พบว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 12 มีสุขภาพองค์การอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรทัย คุณะสารพันธ์ (2541) พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 มีสุขภาพองค์การโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ สายัณห์ เรืองโรจน์ (2545) ยังพบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับแข็งแรงมาก และผลงานวิจัยของ วรณี โรจนพร (2544) พบว่าสุขภาพองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

จากการศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีเมื่อพิจารณาสุขภาพองค์การแต่ละด้านพบว่าสุขภาพองค์การด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านอิทธิพลของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลินด์เซย์ (Lindsay, 1991) ที่ได้ศึกษากรณีศึกษา

เพื่อตรวจสอบระบบการปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนภาวะผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน พบว่า สมาชิกในโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งต่อสุขภาพโรงเรียน และสุขภาพโรงเรียนอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียน นอกจากนั้น ระดับสุขภาพองค์กรจะสมบูรณ์ได้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร และความสามารถในการปรับตัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะบอกว่าองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพ การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยง การสร้างเกราะกำบังผลกระทบจากภายนอกจะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็ง และเมื่อองค์กรไม่มีข้อบกพร่องเป็นที่ครหาของสังคม ผู้บริหารมีประสิทธิภาพในการเผชิญปัญหาความยุ่งยากภายนอกได้ (Hoy & Miskel, 1991, p. 398) เพราะความสามารถขององค์กรในการปรับตัวเข้าหาสิ่งแวดล้อม โดยมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิธีและหลักในการทำงานให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และภายในขององค์กรเอง จะทำให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ (Miles, 1971, p. 21)

นอกจากนี้การศึกษาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สุขภาพองค์กรด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกควรบริหารงานและแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตร เป็นที่พึ่ง เปิดเผย และสนับสนุนผู้ร่วมงานอย่างเป็นกันเอง อันจะส่งผลให้สุขภาพองค์กรมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น และส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สุขภาพองค์กรของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษอยู่ในระดับดีมาก โดยสุขภาพองค์กรด้านอิทธิพลของผู้บริหารมีค่าสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญอันส่งผลต่อการบริหารและการจัดการศึกษาภายใต้หลักการบริหารที่สำคัญคือ การกระจายอำนาจ (Decentralization) การมีส่วนร่วม (Participation) และความรับผิดชอบ (Accountability) โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมีการบริหารโดยคณะบุคคล และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โดยส่งเสริมให้โรงเรียนทุกระดับในสังฆมณฑลจันทบุรีจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานคุณภาพทัดเทียมกัน และให้กระจายอำนาจการบริหาร ตลอดจนมีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 - 50 มุ่งเน้นให้ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก

ทุกโรงเรียนต้องมีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ในการบริหารบุคคล วิชาการ งบประมาณ ทรัพยากร เวลา และสถานที่ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ด้วยกลไกของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การปฏิรูปการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา อันเป็นปัจจัย สำคัญส่งผลให้โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และ ขนาดใหญ่พิเศษจึงมีคุณภาพองค์การอยู่ในระดับดีมาก

1.3 สุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีที่ครูมี ประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก อยู่ในระดับดีมากโดยสุขภาพองค์การด้านอิทธิพลของ ผู้บริหารมีค่าสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวค่านิยามงานการพัฒนาการศึกษาที่มีแนวทางใน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเร่งปฏิรูประบบการผลิต การสรรหา และพัฒนาครู รวมทั้งพัฒนาผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาครูให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู ทั้งนี้ผู้บริหาร โรงเรียนคอยกระตุ้นโน้มน้าวให้บุคลากรใน โรงเรียนเกิด ความตื่นตัว กระตือรือร้นตอบสนองแนวคิด แนวปฏิบัติ และพัฒนาปรับปรุงระบบการทำงานของคนทั้งครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก จาก ความเข้าใจและความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาโรงเรียน ทำให้สุขภาพ องค์การ โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีที่ครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก อยู่ในระดับดีมาก

2. สุขภาพองค์การโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียน คาทอลิกด้านขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) ส่วนด้าน ความชัดเจนของเป้าหมายด้านอิทธิพลของผู้บริหาร ด้านการบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ ด้าน การบริหารงานแบบกิจสัมพันธ์ ด้านการสนับสนุนทางทรัพยากรและด้านความเข้มแข็งขององค์กร ไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมีการบริหารการศึกษา แบบการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง และให้บุคลากรครูในแต่ละสถานศึกษาเข้าร่วมบริหาร การศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการโดยมีการกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกัน มีการกำหนด เป้าหมายการบริหารงาน สนับสนุนทรัพยากรส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กร โดยการพัฒนา บุคลากรระดับผู้บริหาร ผู้ช่วยบริหาร และบุคลากรครูผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอทั้งสังฆมณฑล จันทบุรี ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้สุขภาพองค์การ โรงเรียนคาทอลิกโดยรวมไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ประเสริฐ พิมลสกุล, 2548) พบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษา สุขภาพองค์การ โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า สุขภาพองค์การด้านขวัญในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) โรงเรียนขนาดเล็ก ใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ มีสุขภาพองค์การดีกว่าขนาดกลาง ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ควรส่งเสริมสุขภาพองค์การ โรงเรียนขนาดกลางในด้านขวัญในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกว่างานมีความมั่นคง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเป็นมิตรระหว่างผู้ร่วมงาน มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การเป็นอย่างมากเพราะขวัญทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ การที่บุคลากรในองค์การมีขวัญดีจะทำให้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ต่อหน่วยงานและองค์การ เต็มใจปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบแบบแผนขององค์การ มีทัศนคติที่ดีต่องาน เพื่อนร่วมงาน และองค์การอื่นจะช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์การดำเนินไปด้วยดี และบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สุขภาพองค์การ โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ที่ครูมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก โดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียนคาทอลิกด้านความชัดเจนของเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) ส่วนสุขภาพองค์การของโรงเรียนด้านอิทธิพลของผู้บริหาร ด้านการบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ ด้านการบริหารงานแบบกิจสัมพันธ์ ด้านการสนับสนุนทางทรัพยากร ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน และด้านความเข้มแข็งขององค์การ ไม่แตกต่างทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนในสังฆมณฑลจันทบุรีได้ดำเนินการให้ครู โรงเรียนคาทอลิกปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีแนวดำเนินการเรื่องปฏิรูปครู บุคลากร สนับสนุนโดยมุ่งเร่งทั้งการปฏิรูปการผลิต กระจายการพัฒนาครูและส่งเสริมให้ครูเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้บริหาร โรงเรียนในสังฆมณฑลจันทบุรีได้ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นมีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามีความมั่นคงในงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความเข้าใจและคุ้นเคยกับระบบการบริหารของผู้บริหารสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน ปรับปรุงพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์ของโรงเรียนคาทอลิกทั้งครูที่มีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก จึงส่งผลให้สุขภาพองค์การโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีที่ครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปวริศน์ โปกุล (2550) ที่พบว่าสุขภาพองค์การโรงเรียนในฝันระดับตำบล อำเภอพนัสนิคม สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย คุณะสารพันธ์ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 12 พบว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิไล ภีบาลกุล (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความเห็นของครูที่มีประสบการณ์น้อย และครูที่มีประสบการณ์มากอยู่ในระดับสมบูรณ์และมีความคิดเห็นต่อสุขภาพองค์การแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทอมป์สัน (Thompson, 1988 อ้างถึงใน เบญจา แจ่มกระจ่าง, 2546, หน้า 27) ได้ทำการวิจัยเรื่องสุขภาพองค์การของโรงเรียนในรัฐวิสคอนซิน (Wisconsin) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์มากกับครูที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมเคิล (Michae, 1988 อ้างถึงใน วราพร จันทร์เดช, 2548, หน้า 34) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพองค์การในโรงเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงในรัฐวิสคอนซิน (Wisconsin) ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับสุขภาพองค์การของครูเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ของครูพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

4. การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมากจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเมื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมใจ สุขไมตรี (2548) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียนโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยา จันทบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อัจฉรา ศักดิ์วิลาสวัสดิ์ (2545) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของครูสังกัดศึกษาในจังหวัดชลบุรี พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับ นภัสวรรณ คลับไชย (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครูตาม

การประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ประสิทธิภาพการสอนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้บริบทของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรระดับบริหาร ระดับปฏิบัติการ และส่งเสริมด้านคุณภาพจริยธรรม การปฏิบัติตนในฐานะของการเป็นครูให้มีความตระหนักในหน้าที่ครู มีความศรัทธาในอาชีพครู จึงปฏิบัติตนเป็นครูที่ดีทั้งด้านความประพฤติและการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด มีเทคนิคการสอน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และยังมีบุคลิกภาพที่ดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน จึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษา การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี อาจเนื่องมาจากโรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนของศาสนา จึงมีนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติตนในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นจุดที่ควรพัฒนาดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จึงควรส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะส่งผลต่อความรู้สึที่ดีต่อการเรียนการสอน และผู้บริหารควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

5. การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างและเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิกด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ไม่แตกต่างทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู โรงเรียนคาทอลิก ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนักบวช

และบริหารภายใต้นโยบายวิสัยทัศน์ และการพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันของสังฆมณฑล จันทบุรี ในรูปแบบการบริหาร โดยคณะกรรมการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติ นโยบายและเป้าหมายในการดำเนินงาน ด้านการศึกษา มีการชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้รับทราบกันอย่างชัดเจน นอกจากนั้นยังมีการกำหนด บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละหน้าที่อย่างเด่นชัด เพื่อความเป็นระเบียบ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑลจันทบุรียังให้การส่งเสริม สนับสนุนด้านการศึกษา อบรมสัมมนาแก่บุคลากรครู โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑลจันทบุรีในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงในฐานะผู้จัดการจัดการเรียนรู้ตลอดจนสถานศึกษา ยังได้ สนับสนุนสื่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น มีบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้จึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษไม่แตกต่างกัน

6. การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑลจันทบุรีที่มีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานน้อย และมีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานมาก โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อ วิเคราะห์รายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานน้อย และมี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมาก ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้าน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครู โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑลจันทบุรี ได้ยึดแนวทางปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูเหมือนกัน และวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของ โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑล จันทบุรี ตลอดจนมุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนทั้งครบ (Personal Wholistic Development) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อารมณ์ และสังคมเพื่อจะได้เป็นคนบริบูรณ์ ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและหลักสูตรทางศาสนาอันเป็นจุดเน้นที่สำคัญ ของโรงเรียนคาทอลิก และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการ จัดการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังที่ สมาน รังสิโยภุชณ์ (2540, หน้า 83) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มี ทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงาน มี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรือการพัฒนาบุคคลเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้าง และเปลี่ยนแปลง

ผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นครูจะต้องแสวงหาและติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม ดังที่ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2532, หน้า 112) กล่าวว่าในสังคมปัจจุบันครูต้องเป็นผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากวิทยาการก้าวหน้าไปเร็วกว่าหลักสูตร ความเปลี่ยนแปลง ความรู้ นอกตัวเรา นอกชั้นเรียน นอกกระบวนมีอยู่มากมาย ผู้สอนที่ดีต้องมีสายตากว้างไกล และสามารถรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์มาสู่ตนเอง เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังกตจลจันทบุรีที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยและมีประสบการณ์มากจึงไม่แตกต่าง

7. ผลการศึกษาพบว่า สุขภาพองค์กร โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังกตจลจันทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) แสดงว่า เมื่อโรงเรียนมีสุขภาพองค์กรที่ดีที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนก็จะมีจัดการเรียนรู้ดีตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา และหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวแล้ว โรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังกตจลจันทบุรียังยึดแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) โดยมีแนวคิดว่าการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาภายใต้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ โดยคณะกรรมการโรงเรียน (School Council or School Board) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ปกครอง ครู องค์กรชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน โดยยึดหลักการสำคัญในการบริหารแบบ (School - Based Management) ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากผู้บริหารที่มีอำนาจเด็ดขาดแต่ผู้เดียวเป็นในรูปของคณะกรรมการโรงเรียน

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา เพราะจะทำให้บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการบริหารตนเอง (Self - Managing) โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้หลากหลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่าง แล้วแต่ความพร้อม และสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้รับจะมีประสิทธิภาพสูงกว่า

4. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) โรงเรียนมีการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านการบริหารงานโรงเรียนและงบประมาณการเงิน เพื่อให้คุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน

จากการบริหารโรงเรียน (School Administration) โดยยึดหลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM) ดังกล่าวแล้ว โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรียังใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในรูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครองครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษาแต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

จากการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) ในรูปแบบผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM) ภายใต้หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) การมีส่วนร่วม (Participation) การบริหารตนเอง (Self- Managing) และการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) ตลอดจนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากสังฆมณฑลจันทบุรีสู่สถานศึกษาให้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ และการบริหารงานทั่วไป โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการทั้งในระดับสังฆมณฑลและระดับสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสังฆมณฑลจันทบุรี คณะกรรมการวิชาการ รศจ. คณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ คณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และคณะกรรมการอื่น ๆ ร่วมบริหารโรงเรียนในสังฆมณฑลจันทบุรีด้วยความสำนึกในบทบาทหน้าที่ และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกันจากการดำเนินการบริหารโรงเรียนที่ผ่านมาตามแนวทางข้างต้นตลอดจนบริบทภายนอกเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้สภาพองค์การกับการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมควร รุ่งเรือง (2540) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 12 พบว่า สภาพองค์การในแต่ละมิติและโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อแยกตามสถานที่ตั้งสำนักงานและประเภทของงานที่ปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วรณี โรจนพร (2544) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาเขตภาคตะวันออก พบว่า สุขภาพองค์การในแต่ละมิติและโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อแยกตามสถานที่ตั้งขนาด และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน การปกครอง บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าสุขภาพองค์การที่ดีจะมีผลต่อการพัฒนาองค์กรในด้านอื่น ๆ ให้ความเข้มแข็งตามไปด้วย

จากการศึกษาพบว่า

1. สุขภาพองค์การทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า สุขภาพองค์การทุกด้านล้วนมีส่วนส่งเสริมให้ครู โรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการเรียนรู้ที่ดีทั้งสิ้น ซึ่งจัดตามลำดับความสัมพันธ์มากไปน้อยคือ ด้านความเข้มแข็งขององค์กร ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานแบบกิจสัมพันธ์ ด้านการสนับสนุนทางทรัพยากร ด้านความชัดเจนของเป้าหมาย ด้านการบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ และด้านอิทธิพลของผู้บริหาร

2. สุขภาพองค์การด้านความเข้มแข็งขององค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิกมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเป็นองค์กรระบบเปิด ซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัตมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศและสิ่งต่าง ๆ กับองค์กร หน่วยงาน และชุมชนทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้โรงเรียนต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกเพื่อความคงอยู่และความเจริญก้าวหน้าขององค์กร เช่น ต้องมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งประกันคุณภาพภายในและภายนอก ตลอดจนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 อันเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายในของโรงเรียนคาทอลิกที่มุ่งพัฒนาการศึกษาคาทอลิก โดยมีปรัชญาในการบริหารจัดการศึกษาว่า “การศึกษาพัฒนาชีวิต” และการศึกษาคือ การพัฒนาคนทั้งครบ (Personal Wholistic Development) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อารมณ์ และสังคมเพื่อจะได้เป็นคนบริบูรณ์ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนคาทอลิกได้กำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เพื่อเป็นแนวทางใน

การดำเนินงานด้านบริหารการศึกษาของสังคมชนบทจันทบุรีที่ทันต่อเหตุการณ์ สถานการณ์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้สภาพองค์กรของโรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังคมชนบทจันทบุรีมีความเข้มแข็ง ดังนั้น องค์กรที่เข้มแข็งต้องสามารถปรับเปลี่ยน ปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอย และเฟลด์แมน (Hoy & Feldman, 1987, p. 32) ที่กล่าวว่า ความเข้มแข็งขององค์กร คือ ความสามารถขององค์กรในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในการที่จะควบคุมความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะถูกปกป้องจากแรงกดดันของชุมชนและองค์กร ไม่มีข้อบกพร่องเป็นที่ครหาของสังคม ผู้บริหารองค์กรมีประสิทธิภาพในการเผชิญปัญหาความยุ่งยากจากภายนอกได้ ดังนั้น เมื่อองค์กรมีความเข้มแข็งแล้วก็จะเป็ปัจจัยในการสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภายในองค์กร ด้วยเหตุนี้้องการที่มีความเข้มแข็งมากย่อมทำให้ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่ดีมากขึ้นตามไปด้วย

3. สภาพองค์กรด้านขวัญในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิกอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังคมชนบทจันทบุรีมีความต้องการในการพัฒนาการศึกษาของสังคมชนบทให้ก้าวหน้า ฉะนั้นการสร้างขวัญกำลังใจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและครูทุกคนในโรงเรียนคาทอลิกต้องมีความเข้าใจตรงกันและร่วมมือกัน และมีความตระหนักในหน้าที่ การะงานมีความสอดคล้องกันร่วมเห็นประโยชน์ที่จะได้จากการพัฒนางานร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาปรับเปลี่ยนการดำเนินงานไปด้วยกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนการดำเนินงาน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความรู้สึกร่วมกันที่ตนปฏิบัติอยู่เป็นงานที่มีเกียรติมีความมั่นคงและมั่นใจในการทำงาน เพราะขวัญทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน การที่บุคคลในองค์กรมีขวัญดีจะทำให้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะและองค์กรเต็มใจปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบแบบแผนขององค์กร ซึ่งสามารถเกื้อหนุนให้เกิดผลดีในด้านการควบคุมความประพฤติของบุคลากรให้อยู่ในกรอบของระเบียบวินัยและศีลธรรมอันดี นอกจากนี้ยังช่วยสร้างสามัคคีธรรมในหมู่คณะให้บังเกิดขึ้นเป็นผลให้องค์กรแข็งแกร่ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้ (มุสสตี สัตยาภานะ, 2521, หน้า 100) การเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกให้สูงขึ้นจะทำให้ครูโรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น เพราะระดับขวัญในการปฏิบัติงานสูงจะทำให้ครูเกิดความร่วมมือร่วมใจทำงานให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา สร้างความจงรักภักดีในบรรดาเพื่อนครู อาจารย์และสถานศึกษา เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูอาจารย์กับนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาก่อให้เกิดแรงจูงใจให้คณะครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจการต่าง ๆ ช่วยสร้างสามัคคีธรรม และทำให้เกิด

ความสามัคคีร่วมกันในหมู่คณะครู รวมตัวกันช่วยแก้ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา (สุเมธ เดียววิเศษ, 2527, หน้า 158 - 159)

จากการศึกษาวิจัยสภาพองค์การด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมากน้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารงานแบบกิจสัมพันธ์ การสนับสนุนทางทรัพยากร ความชัดเจนของเป้าหมาย การบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ และอิทธิพลของผู้บริหาร

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนางานให้บรรลุตามจุดหมายตามแนวทางการจัดการศึกษาได้ด้วยการเสริมสร้างสภาพองค์การของโรงเรียนให้สมบูรณ์ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้มากขึ้นอันส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของงานด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงาน โรงเรียน สภาพองค์การด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิกเรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้แก่

1.1 ความเข้มแข็งขององค์การ โรงเรียนควรดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้บรรลุในระดับสูงสุดสอดคล้องกับบริบททางการศึกษาสังคมท้องถิ่น และสามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานได้

1.2 ขวัญในการปฏิบัติงาน โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมีขวัญกำลังใจที่ดี ยกย่องให้เกียรติและชื่นชมผู้ประพฤติดี ผู้ที่ประสบความสำเร็จให้โอกาสแก่ผู้ผิดพลาดได้ แก้ไขพิสูจน์ตนเอง และส่งเสริมให้ครูโรงเรียนคาทอลิกเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อนครู อาชีพครู และโรงเรียนของตนเองตลอดจนให้ความมั่นคงและมั่นใจในการทำงาน

2. ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำแนกตามขนาด โรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน สำหรับการจัดการเรียนรู้ด้านที่ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรียงจากลำดับต่ำมากไปต่ำน้อยดังนี้

2.1 ด้านการปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน โรงเรียนดำเนินการให้ครูโรงเรียนคาทอลิกปฏิบัติคนให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณครู และปฏิบัติคนให้เป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการแต่งกาย การพูด กิริยามารยาทที่ดีงามเป็นที่น่าศรัทธาและถือเป็นแบบอย่างได้ รวมทั้งมี

ความอดทนอดกลั้นควบคุมอารมณ์ได้ มีความรับผิดชอบ ชี้อิสต์ย์ ตรงเวลา อุทิศตน ให้ความสำคัญกับผู้เรียน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนควรดำเนินการให้ครูโรงเรียนคาทอลิกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนโดยฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการฝึกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก ในสังฆมณฑลอื่น ๆ ของประเทศไทยเพื่อทราบระดับสุขภาพองค์การ การจัดการเรียนรู้รวมถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพองค์การกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสังฆมณฑลเพื่อนำผลมาใช้ส่งเสริมพัฒนาสุขภาพองค์การให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในระดับสังฆมณฑล
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การและการจัดการเรียนรู้ของครูในหน่วยงานอื่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อทราบระดับสุขภาพองค์การ การจัดการเรียนรู้รวมถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพองค์การกับการจัดการเรียนรู้ในหน่วยงานอื่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำผลมาใช้ส่งเสริมพัฒนาสุขภาพองค์การให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในระดับเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีเพื่อเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก
4. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอื่น ๆ ของประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนคาทอลิก
5. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานแบบมิตรสัมพันธ์ การสนับสนุนทางทรัพยากร และความเข้มแข็งขององค์การเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูในองค์การ
6. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เพื่อส่งเสริมพัฒนาสุขภาพองค์การ การศึกษาพิเศษให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในระดับสังฆมณฑล